

LAIMĪGU JAUNO GADU!

Esam aizvadījuši 2010 gadu, katram no mums, protams, ir savs vērtējums par to kas bija labs, kas ne tik labs pagājušajā Tīģera zīmes gadā!

Bet skatoties uz Latvijas laukiem un lauksaimniecības nozares situāciju pārņem divējādas sajūtas.

Ir milzīgs prieks par lauksaimniecības nozares *pēckrīzes* veiksmīgo izaugsmi, par to, ka lauksaimnieki ir vieni no Latvijas ekonomikas galvenajiem vilcējspēkiem parādot stabili eksporta izaugsmi un spēju strādāt un nepadoties arī visgrūtākajos brīžos!

Otra medaļas puse ir lauku attīstība – diemžēl skatoties kas notiek lauku teritorijās rodas bažas par lauku attīstības perspektīvām ilgtermiņā. Skolu, slimnīcu slēgšana attālākajos lauku pagastos. Demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās, lauku iedzīvotāju novecošana, jauniešu aizbraukšana no laukiem.... tie ir galvene izaicinājumi, ar kuriem mums būs jāstrādā jau šī 2011. gadā!

Viena no šāgada prioritātēm lauku sabiedrības diskusiju un lēmumu pieņemšanai ir Eiropas Savienības Kopējā Lauksaimniecības Politika (KLP) un Latvija tajā!

Kā nolemsim šogad tā dzīvosim vismaz 10 gadus un tāpēc mums jāspēj nospraust Latvijas lauku attīstības ilgtermiņa mērķus, izstrādāt lauku attīstības stratēģiju un konsekventi realizēt to!

Mums, lauku sabiedrībai, ir jāvienojas par to, kādus gribam redzēt Latvijas laukus: apdzīvotus, ekonomiski

aktīvus un uz attīstību vērstus vai iet citu ceļu - mazāk cilvēki laukos, bet intensīva ražošana. Ir arī citas versijas, kā mums celt savus laukus!

Tāpēc aicinu visus lauku iedzīvotājus būt aktīviem un paust savu viedokli caur lauksaimnieku nevalstiskajām organizācijām: Latvijas Zemnieku Federāciju (LZF), LOSP, LZS un daudzām citām organizācijām kuras cīnās par lauku cilvēku interesēm! Nestāviet malā!

To arī gribu novēlēt mums visiem šīnī gadā - būt aktīviem un apzināties, ka neviens mūsu vietā necinīsies, ja paši nebūsim aktīvi un strādīgi!

Vēlos pateikt lielu paldies visiem lauku uzņēmējiem, lauku attīstības speciālistiem Latvijas novados un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” darbiniekiem, kas strādā Lauku konsultāciju birojos visos Latvijas novados par to, ka esat, un neatlaidīgi un apzinīgi veicat lielu darbu!

Esam aktīvi, pēc krīzes vienmēr nāk izaugsme un es ar lielu optimismu skatos uz Latvijas lauku attīstības perspektīvām!

Ar patiesu cieņu un laimīgu jauno gadu vēlot,

SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis

AKTUALITĀTES

LAD paziņojumi

Samazinājuma koeficients īpašajam atbalstam par pienu

Lauku atbalsta dienests (LAD) informē, ka saskaņā ar MK noteikumu Nr. 269 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros” 71.4 punktu īpašais atbalsts par pienu valstī pārsniedz kopējo pieejamo atbalsta apmēru, tāpēc 2010. gadā, veicot atbalsta izmaksu, īpašam atbalstam par pienu ir jāpiemēro atbalsta likmes samazinājuma koeficients 0,896461.

Pēc samazinājuma koeficienta piemērošanas īpašā atbalsta par pienu likme 2010. gadā:

- 9,68 EUR/tonna jeb 6,86 LVL/tonna, ja lauksaimnieks ir realizējis 80 vai vairāk tonnu piena;
- 10,75 EUR/tonna jeb 7,63 LVL/tonna, ja lauksaimnieks ir realizējis 30 vai vairāk tonnu piena, bet mazāk par 80 tonnām.

Tūrisma aktivitāšu veicināšana

LAD izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu Eiropas Savienības Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Lauku attīstības programmas pasākumam „Tūrisma aktivitāšu veicināšana”

ŠAJĀ NUMURĀ:

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

- IZMAIŅAS NODOKĻU NORMATĪVAJOS AKTOS NO 1. JANVĀRA
- VID INFORMĀCIJA

LAUKU ATTĪSTĪBA

- LAUKOS JĀSTRĀDĀ AR ZEMNIECISKU SPĪTU

AUGKOPIĒBA

- ĢENĒTISKI MODIFICĒTI ORGANISMI

SIA LLKC INFORMĒ

- KALENĀRS AR SVARĪGĀKĀJIEM DATUMIEM FEBRUĀRĪ

saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 1057 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Tūrisma aktivitāšu veicināšana””.

Projektu iesniegumu pieņemšanu notiks šādās kārtās:

- 6. kārtā – **no 2011. gada 10. janvāra līdz 11. februārim**; kopējais publiskais finansējums Ls 1 684 920 apmērā;
- 7. kārtā – **no 2011. gada 14. februāra līdz 18. martam**; kopējais publiskais finansējums Ls 1 684 920 apmērā;
- 8. kārtā – **no 2011. gada 21. marta līdz 26. aprīlim**; kopējais publiskais finansējums Ls 1 684 920 apmērā.

Projektu iesniegumi jāiesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai centrālā aparāta Klientu apkalpošanas daļā (308. kab.).

Projekta iesnieguma veidlapa un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai ir atrodami mājaslapā www.lad.gov.lv, sadaļā *ES atbalsts*.

Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem

LAD izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu ELFLA un Lauku attīstības programmas aktivitātei „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 525 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu

projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”.

Projektu iesniegumu pieņemšanu notiks šādās kārtās:

- 13. kārtā – **no 2011. gada 10. janvāra līdz 11. februārim** ar kopējo publisko finansējumu Ls 5 000 000 apmērā;
- 14. kārtā – **no 2011. gada 14. februāra līdz 18. martam** ar kopējo publisko finansējumu Ls 3 036 689 apmērā;
- 12. kārtā – **no 2011. gada 21. marta līdz 26. aprīlim** ar kopējo publisko finansējumu Ls 3 036 689 apmērā.

Kārtā iesniegto projektu iesniegumu īstenošanas beigu datums ir divu gadu laikā no LAD dienesta lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Projektu iesniegumi jāiesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai centrālā aparāta Klientu apkalpošanas daļā (308. kab.).

Projekta iesnieguma veidlapa un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai ir atrodami mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts*. **LL**

Sagatavots LLKC Ekonomikas nodaļā
pēc LAD informācijas

DEMO FARM zemniekus mudina piedāvāt savus produktus restorāniem

Viens no Latvijā atzītākajiem šefpavāriem Ēriks Dreibants DEMO FARM zemniekiem rīkotās mācībās aicināja viņus meklēt sadarbību un piedāvāt savus produktus restorāniem un pavāriem, jo aizvien aktuālāka kļūst vietēji ražotu un tīru produktu izmantošana ēdiena gatavošanā.

Projektā DEMO FARM iesaistītajiem zemniekiem sniegtie ieteikumi var noderēt arī citiem saimniekiem, kas ražo kvalitatīvus produktus un apsver iespēju tos realizēt restorāniem.

Ē. Dreibantam ir vairāk nekā 20 gadu pavāra darba pieredze, viņš vairāk nekā astoņus gadus strādājis restorānā „Kaļķu vārti” Rīgā. Pašlaik šefpavārs ir pārcēlies uz laukiem un vada restorānu „Kannas” dizaina viesnīcā „Annas Hotel” Zaubes pagastā. Pārvākšanās ir tieši saistīta ar Ē. Dreibanta uzskatiem par labu pavārmākslu un pēdējām tendencēm kulinārijā – būt tur, kur ēdiena gatavošanā izmantojamie produkti ir tuvu: garšaugu dobe atrodas aiz restorāna loga, bet gaļa, dārzeņi un citi produkti nāk no kaimiņu saimniecībām. Kā atzina šefpavārs, tad liela loma ir patērētājam – arvien lielākai daļai patērētāju ir būtiski, kādu pārtiku iegādājas un no kādiem produktiem tiek gatavots ēdiens. Restorānu viesi labprātāk izvēlas maltīti, kas gatavota no vietējā saimniecībā iegūtiem produktiem. Tā ir lieliska iespēja zemniekiem savu produkciju realizēt restorāniem.

Šefpavāra Ērika Dreibanta ieteikumi zemniekiem pārtikas produktu realizēšanai restorānos

- *Iniciatīva.* Pašam saimniekam ir jāmeklē iespējas un jāpiedāvā savi produkti tieši šefpavāram – cilvēkam, kas šos produktus izmantos ēdiena gatavošanā.
- *Plānošana.* Vislabāk ar pavāru jau pavasarī pirms sējas vai stādīšanas saskaņot iespējas piegādāt restorānam produkciju. Vienojoties savlaicīgi, iespējams norunāt pavāram nepieciešamo produktu apjomu un kvalitāti. Savu ražošanu plānot ir izdevīgi arī zemniekam. Tādā gadījumā ir skaidri zināms, cik daudz produkcijas būs iespējams realizēt, cik un ko vajadzētu audzēt.
- *Priekšizpēte.* Pirms sava produkta piedāvāšanas ir vēlams noskaidrot, kas ir potenciālais klients. Cilvēkam ir patīkami, ja zina viņa vārdu, restorānu vai kaut nelielu ēdienkartes piedāvājumu. Veidojot personisku uzrunu, ieguvums var būt lielāks.
- *Ieinteresētība.* Lai sadarbība būtu veiksmīga, būtiski ir noskaidrot patērētāja attieksmi pret piedāvāto produktu. Pasūtījuma pārtraukšanas gadījumos ir jānoskaidro, kāpēc tā noticis, jārisina problēmas, lai tās neatkārtotos ar citiem pasūtījumiem.

- **Esošā sadarbība.** Meklējot jaunus sadarbības partnerus, var atsaukties uz esošajiem. Tas pierādīs, ka jūsu ražotais produkts jau ir atzīts, kā arī ļaus jaunajiem partneriem pie esošā partnera noskaidrot ko vairāk par jums un jūsu produktu.
- **Uzticamība.** Lai sadarbība būtu veiksmīga, pasūtītājam ir jāspēj zemniekam uzticēties par piegādes laiku, kvalitāti un daudzumu.
- **Reklāma.** Lai arī patērētājam ir svarīgi, ko viņš lieto, tomēr izvēli bieži nosaka produkta iepakojums, stāsts par to, viedoklis, kas iegūts no paziņām, draugiem vai plašsaziņas līdzekļiem. Tāpēc ir svarīgi par savu produktu radīt labu stāstu, kā arī izveidot pievilcīgu un atbilstošu iesaiņojumu, ja tas nepieciešams. Patērētājs pirmo ieraudzīs iesaiņojumu un novērtēs produkta izskatu, tikai tad izvēlēsies, vai produktu pagaršot un iegādāties.
- **Gaļa – sadalīta.** Ja restorānam vai kafējnīcai piegādās veselu kautķermeni, radīsies daudz problēmu: kā to sadalīt un likt. Realizēt sadalītu gaļu ir ekonomiski izdevīgi arī ražotājam, jo katrs gaļas gabals maksā citādi un tādējādi var izmantot pēc iespējas vairāk viena dzīvnieka gaļas. Piemēram, atgriezumi, kurus restorānā nebūtu kur likt, noder desu ražošanā. Ir jāzina, kā pareizi sadalīt lopu, lai ekonomiskais ieguvums būtu pēc iespējas lielāks.
- **Gaļas lopu šķirnes.** Restorāniem ir svarīga produkta garša un izskats. Piemēram, gaļai ir jābūt ar biezu fileju, līdz ar to ir jāizvēlas tāda mājlopu šķirne, kas piemērota gaļas iegūšanai.
- **Kooperācija.** Lai mazinātu piegādes izmaksas, saimniekiem ieteicams kooperēties. Vairākiem zemniekiem ar

vienu transportu vienā reizē nogādāt produktus līdz restorānam ir ekonomiski izdevīgi, un pavāram ir vieglāk plānot ēdienkarti, zinot, ka vienas piegādes laikā iegūs vairākus produktu veidus.

- **Apjoms.** Liela problēma produktu piegādē no zemnieku saimniecībām ir nestabilas piegādes. Vietējie ražotāji bieži vien nevar nodrošināt stabili noteikta apjoma produktu piedāvājumu. Restorānam ir svarīgi, lai nepieciešamie produkti konkrētā laikā būtu vajadzīgā apjomā. Protams, restorānos ir iespējams ēdienkarti pamainīt, taču nav pieļaujama situācija, ka ikdienas produktus nav iespējams iegādāties. **LL**

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, Latvijas Dabas fonds un Igaunijas Dabas fonds īsteno projektu DEMO FARM – "Videi draudzīgas lauksaimniecības demonstrējumu saimniecību tīkla izveide Latvijā un Igaunijā". Pārrobežu sadarbības procesā tiek veidots demonstrējumu saimniecību tīkls ar mērķi popularizēt videi draudzīgu saimniekošanu laukos.

Vairāk informācijas meklējiet mūsu mājaslapās: www.llkc.lv, www.ldf.lv un www.elfond.ee.

Projekta DEMO FARM teritorija Latvijā aptver Kurzemi, Vidzemi, Rīgu, Pierīgu; Igaunijā – Vorumaa, Valgamaa, Põlvamaa, Tartumaa, Jõgevamaa, Viljandimaa, Pärnumaa, Läänemaa, Saaremaa un, Hiiumaa reģionu.

Projekts tiek līdzfinansēts no Igaunijas – Latvijas programmas 2007-2013 Pārrobežu sadarbības programmas Eiropas Teritoriālās sadarbības mērķa ietvaros.

Sagatavoja LLKC Ekonomikas nodaļas vecākā speciāliste Elīna Ozola

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Izmaiņas nodokļu normatīvajos aktos no 2011. gada 1. janvāra

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

No 2011. gada 1. janvāra saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumu (turpmāk arī – likums) tiek ieviesti divi jauni nodokļi:

- 1) transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis (kas aizstāj līdzšinējo transportlīdzekļu ikgadējo nodevu);
- 2) uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis.

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis

Ar transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli **apliekamais objekts** ir visi transportlīdzekļi, izņemot traktortehniku, tādas automobiļu piekabes un puspiekabes, kuru pilna masa nepārsniedz 3500 kilogramus, tramvajus, trolejbusus, bezceļu transportlīdzekļus, sniega motociklus, mopēdus un velosipēdus.

Transportlīdzekļa ekspluatācijas **nodokļa maksātājs** ir persona, kuras īpašumā, turējumā vai valdījumā Latvijā ir

reģistrēts vai tiek reģistrēts ar nodokli apliekamais transportlīdzeklis vai kuras īpašumā, turējumā vai valdījumā esošajam ar nodokli apliekamajam transportlīdzeklim Latvijā tiek izsniegta tranzīta numura zīmes.

Nodokļa likmes par motociklu, triciklu un kvadriciklu:

- 1) kurš pirmo reizi reģistrēts pēc 2005. gada 1. janvāra un par kuru transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā ir informācija par motora tilpumu, nodokļa likme noteikta atkarībā no motora tilpuma:
 - līdz 500 cm³ – 12 lati;
 - no 501 līdz 1000 cm³ – 24 lati;
 - no 1001 līdz 1500 cm³ – 36 lati;
 - virs 1500 cm³ – 48 lati;
- 2) par iepriekšējā punktā neminētiem motocikliem, tricikliem un kvadricikliem – 25 lati.

Nodokļa likme par tādu vieglo automobili, kurš ir aprīkots ar iekšdedzes dzinēju vai pēc savas konstrukcijas ir aprīkots ar iekšdedzes dzinēju un kā mehānisku dzinējspēku izmanto enerģiju no transportlīdzeklī glabātas elektroenerģijas vai

dzinējspēka glabāšanas iekārtas (piemēram, akumulators, kondensators, spararats vai ģenerators u.c.) un pirmo reizi reģistrēts pēc 2005. gada 1. janvāra, un par kuru transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā ir informācija par pilno masu, motora tilpumu un motora maksimālo jaudu, tiek noteikta, summējot nodokļa likmes atbilstoši vieglā automobiļa pilnai masai, motora tilpumam un motora maksimālajai jaudai šādā apmērā:

- 1) par pilno masu kilogramos (kg):
 - līdz 1500 kg – 10 lati,
 - no 1501 kg līdz 1800 kg – 21 lati,
 - no 1801 kg līdz 2100 kg – 36 lati,
 - no 2101 kg līdz 2600 kg – 46 lati,
 - no 2601 kg līdz 3000 kg – 55 lati,
 - no 3001 kg līdz 3500 kg – 64 lati,
 - vairāk par 3500 kg – 72 lati;
- 2) par motora tilpumu kubikcentimetros (cm³):
 - līdz 1500 cm³ – 6 lati,
 - no 1501 cm³ līdz 2000 cm³ – 15 lati,
 - no 2001 cm³ līdz 2500 cm³ – 24 lati,
 - no 2501 cm³ līdz 3000 cm³ – 36 lati,
 - no 3001 cm³ līdz 3500 cm³ – 60 lati,
 - no 3501 cm³ līdz 4000 cm³ – 105 lati,
 - no 4001 cm³ līdz 5000 cm³ – 150 lati,
 - virs 5000 cm³ – 195 lati;
- 3) par motora maksimālo jaudu kilovatos (kW):
 - līdz 55 kW – 6 lati,
 - no 56 kW līdz 92 kW – 15 lati,
 - no 93 kW līdz 129 kW – 24 lati,
 - no 130 kW līdz 166 kW – 36 lati,
 - no 167 kW līdz 203 kW – 60 lati,
 - no 204 kW līdz 240 kW – 105 lati,
 - no 241 kW līdz 300 kW – 150 lati,
 - virs 300 kW – 195 lati.

Nodokļa likme par pārējiem vieglajiem automobiļiem ir noteikta atkarībā no transportlīdzekļa pilnas masas šādā mērā:

- līdz 1500 kg – 25 lati,
- no 1501 kg līdz 1800 kg – 53 lati,
- no 1801 kg līdz 2100 kg – 90 lati,
- no 2101 kg līdz 2600 kg – 114 lati,
- no 2601 kg līdz 3000 kg – 138 lati,
- no 3001 kg līdz 3500 kg – 159 lati,
- vairāk par 3500 kg – 180 lati.

Nodokļa likme par autobusu tiek noteikta atbilstoši tā pilnai masai:

- līdz 1500 kg – 12 lati,
- no 1501 kg līdz 1800 kg – 24 lati,
- no 1801 kg līdz 2100 kg – 45 lati,
- no 2101 kg līdz 2600 kg – 54 lati,
- no 2601 kg līdz 3500 kg – 72 lati,
- no 3501 kg līdz 12 000 kg – 78 lati,
- vairāk par 12 000 kg – 102 lati.

Nodokļa likme par kravas automobiļiem ar pilnu masu līdz 12 000 kg ir noteikta atbilstoši transportlīdzekļu pilnai masai:

- līdz 1500 kg – 12 lati,
- no 1501 kg līdz 1800 kg – 24 lati,
- no 1801 kg līdz 2100 kg – 45 lati,
- no 2101 kg līdz 2600 kg – 54 lati,
- no 2601 kg līdz 3500 kg – 72 lati,
- no 3501 kg līdz 12 000 kg – 102 lati.

Nodokļa likme par kravas automobiļiem ar pilnu masu virs 12 000 kg (izņemot seglu vilcējus) tiek noteikts atkarībā no šo kravas automobiļu asu skaita un dzenošā tilta atsperojuma veida (pneimatiskais vai mehāniskais atsperojums) saskaņā ar likuma 1. pielikumu.

- 1) Nodokļa likme par seglu vilcējiem tiek noteikta atkarībā no šo transportlīdzekļu dzenošā tilta atsperojuma:
 - ar pneimatisko atsperojumu – 120 lati,
 - ar mehānisko atsperojumu – 180 lati.
- 2) Nodokļa likme par divasu, trīssasu un vairāk asu piekabēm tiek noteikta atkarībā no piekabju asu skaita, pilnas masas un šīs piekabes velkošo kravas automobiļu pilnas masas, asu skaita un dzenošā tilta atsperojuma veida saskaņā ar likuma 2. pielikumu.
 - Nodokļa likme par vienas piekabēm un vienas puspiekabēm ir 42 lati.
 - Nodokļa likme par divasu, trīssasu un vairāk asu puspiekabēm ir noteikta atkarībā no šo puspiekabju asu skaita, pilnas masas un šīs puspiekabes velkošo seglu vilcēju pašmasas, asu skaita un dzenošā tilta atsperojuma veida (pneimatiskais vai mehāniskais atsperojums) saskaņā ar likuma 3. pielikumu.

Finanšu ministrija informē, ka FM mājaslapā www.fm.gov.lv ir pieejams transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa kalkulators, kurā katrs vieglās automašīnas īpašnieks var pats aprēķināt 2011. gadā nomaksājamā nodokļa lielumu.¹

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli maksā par kārtējo kalendāro gadu. Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklim pirms transportlīdzekļa valsts tehniskās apskates jābūt samaksātam pilnā apmērā. Sīkāka informācija par nodokļa maksāšanas noteikumiem atrodama likuma 5. pantā.

Likuma 6. pants nosaka, ka transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli nemaksā par:

- 1) vieglo automobiļi, motociklu, triciklu vai kvadriciklu, kura īpašnieks, turētājs vai valdītājs ir I vai II grupas invalīds. Atbrīvojumu piemēro par vienu šai personai īpašumā, turējumā vai valdījumā reģistrētu iepriekš minēto transportlīdzekli;

¹ <http://www.fm.gov.lv/?lat/aktualitates/jaunumi/50332>

- 2) invalīdiem paredzētu transportlīdzekli, kura īpašnieks, turētājs vai valdītājs ir III grupas invalīds. Atbrīvojumu piemēro par vienu šai personai īpašumā, turējumā vai valdījumā reģistrētu transportlīdzekli;
- 3) transportlīdzekli, kura īpašnieks, turētājs vai valdītājs ir diplomātiskā, konsulārā vai starptautiskās organizācijas pārstāvniecība vai persona, kurai ir diplomātiskās vai konsulārās privilēģijas un imunitātes;
- 4) transportlīdzekli, kuru noraksta vai arī noraksta vienlaikus ar īpašnieka maiņas reģistrāciju;
- 5) operatīvo transportlīdzekli;
- 6) laiku, kad transportlīdzeklis normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos bijis apķīlāts;
- 7) iepriekšējo periodu, ja transportlīdzeklis normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā bijis atzīts par bezīpašnieka mantu. Iegādājoties šādu transportlīdzekli, transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli par kārtējo gadu maksā jaunais īpašnieks;
- 8) laiku, kad transportlīdzeklis bijis atzīts par nozagtu, ko apliecina Valsts policijas izsniegti dokumenti vai informācija reģistrā par transportlīdzekļa nozagšanu vai atrašanu;
- 9) laiku, kad transportlīdzeklis bijis reģistrēts ar transportlīdzekļu valsts reģistrācijas numura zīmju standartam neatbilstošām numura zīmēm;
- 10) laiku, kad Latvijā reģistrēts transportlīdzeklis bijis izvests no Latvijas un bijis reģistrēts ārzemēs;
- 11) transportlīdzekli, kas reģistrēts fiziskajai personai īpašumā, par laiku no šīs fiziskās personas nāves brīža līdz īpašnieka maiņas reģistrācijas brīdim;
- 12) laiku, kad transportlīdzeklis bijis reģistrēts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par maksātnespējīgu un bankrotējušu atzītas personas īpašumā;
- 13) transportlīdzekli, kuru noņem no uzskaites atsavināšanai Latvijā vai izvešanai no Latvijas zvērināts tiesu izpildītājs, institūcija vai iestāde, kas veic lēmumu vai spriedumu piespiedu izpildi, pamatojoties uz izpildu dokumentu;
- 14) transportlīdzekļiem, kuriem ir reģistrēts vai tiek reģistrēts vēsturiskā spēkrata statuss;
- 15) periodu, kad transportlīdzeklis noņemts no uzskaites atsavināšanai Latvijā vai izvešanai no Latvijas vai transportlīdzekļa reģistrācija pārtraukta uz laiku, nododot numura zīmes, vai arī transportlīdzeklis izslēgts no reģistra;
- 16) tādu vieglo automobili, kravas automobili, autobusu un motociklu, kas pēc savas konstrukcijas kā vienīgo mehānisko dzinējspēku izmanto enerģiju no transportlīdzekli glabātās elektroenerģijas vai dzinējspēka glabāšanas iekārtas (piemēram, akumulators, kondensators, spararats vai generators u.c.).

Likuma 7. pants paredz nodokļa atvieglojumu 50% apmērā lauksaimniecības produktu ražotājiem, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām un atzītu akvakultūras (diķsaimniecības tipa) saimniecību kravas automobiļiem, kas pēc savas konstrukcijas

paredzēti dažādu kravu pārvadāšanai, un piekabēm, kas pēc savas konstrukcijas paredzētas dažādu kravu pārvadāšanai, ievērojot šādus nosacījumus:

- 1) lauksaimniecības produktu ražotājs un atzīta akvakultūras (diķsaimniecības tipa) saimniecība veic saimniecisko darbību un ir reģistrējušies kā nodokļu maksātāji;
- 2) lauksaimniecības produktu ražotājs apstrādā viņa īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošu lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kas kārtējā gada 1. janvārī ir apstiprināta vienotā platību maksājuma saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmas ietvaros (turpmāk – lauksaimniecībā izmantojamā zeme). Pastāvīgās pļavas, ganības un aramzemē sētos zālājus lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībās ieskaita, ja lauksaimniecības dzīvnieku blīvums šajās platībās ir ne mazāks kā 0,2 nosacītās liellopu vienības uz vienu Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanai apstiprināto pastāvīgo pļavu, ganību un aramzemē sēto zālāju hektāru atbilstoši valsts aģentūras "Lauksaimniecības datu centrs" datiem kārtējā gada 1. janvārī;
- 3) ja lauksaimniecības produktu ražotāja īpašumā, turējumā vai valdījumā ir viens kravas automobīlis un viena piekabe, atlaidi par tiem piemēro neatkarīgi no viņa īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības;
- 4) ja lauksaimniecības produktu ražotāja īpašumā, turējumā vai valdījumā ir vairāki kravas automobīļi un vairākas piekabe, atlaidi piemēro par vienu kravas automobili un vienu piekabi uz katriem pilniem 50 viņa īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošiem lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāriem;
- 5) atzītas akvakultūras (diķsaimniecības tipa) saimniecībai atlaidi piemēro par vienu kravas automobili un vienu piekabi;
- 6) lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem atbalsta piešķiršanai nepieciešamajiem ikgadējās atbilstības kritērijiem;
- 7) ja lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības īpašumā, turējumā vai valdījumā ir viens kravas automobīlis un viena piekabe, atlaidi par tiem piemēro neatkarīgi no lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības iepriekšējā gada neto apgrozījuma;
- 8) ja lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības īpašumā, turējumā vai valdījumā ir vairāki kravas automobīļi un vairākas piekabe, atlaidi piemēro par vienu kravas automobili un vienu piekabi uz katriem 70 000 latiem no lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības iepriekšējā gada neto apgrozījuma.

Persona, kuras apgādībā ir trīs vai vairāki nepilngadīgi bērni, par vienu no tās īpašumā, turējumā vai valdījumā reģistrētu transportlīdzekli transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli par attiecīgo kalendāro gadu maksā 80% apmērā.

Gan attiecībā uz atvieglojumiem, gan atbrīvojumiem no nodokļa būs arī Ministru kabineta noteikumi, kas detalizētāk skaidros atvieglojumu un atbrīvojumu piemērošanas kārtību. Līdz attiecīgi MK noteikumi tiks pieņemti, līdz 2011. gada 1. jūlijam ir piemērojami MK 23.01.2007. noteikumi Nr. 75 „Kārtība, kādā iekasē un maksā transportlīdzekļu ikgadējo nodevu un piemēro atbrīvojumus no nodevas maksāšanas un nodevas atlaides”, ciktāl šie noteikumi nav pretrunā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumu.

Likuma 8. pants nosaka kārtību un gadījumus, kad transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis tiek atmaksāts.

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

No 1. janvāra tiek piemērota jauna kārtība attiecībā uz nodokļu maksājumiem par uzņēmumu rīcībā esošiem vieglajiem transportlīdzekļiem. Likuma 10. pants nosaka, ka uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli maksā par komersanta² īpašumā vai turējumā³ esošu vieglo transportlīdzekli:

- 1) kurš pēc savas konstrukcijas un iekšējā aprīkojuma ir paredzēts pasažieru un to bagāžas pārvadāšanai;
- 2) kurā sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz astoņas sēdvietas un
- 3) kurš reģistrēts kā vieglais, vieglais pasažieru vai vieglais plašlietojuma automobilis.

Nodokļa apmērs ir atkarīgs no tā, kad transportlīdzeklis pirmo reizi ir reģistrēts Latvijā. Par transportlīdzekli, kurš pirmo reizi reģistrēts pēc 2005. gada 1. janvāra un kura transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā ir informācija par motora tilpumu, maksā atbilstoši tā motora tilpumam šādā apmērā:

- līdz 2000 cm³ – 19 latu mēnesī;
- no 2001 cm³ līdz 2500 cm³ – 30 latu mēnesī;
- virs 2500 cm³ – 40 latu mēnesī.

Par transportlīdzekli, kurš reģistrēts līdz 2005. gada 1. janvārim, nodoklis ir 30 latu mēnesī.

Nodokli par katru komersanta īpašumā vai turējumā esošo transportlīdzekli iemaksā budžetā par mēnešiem, kuros šie transportlīdzekļi ir komersanta īpašumā vai turējumā. Pirms tehniskās apskates veikšanas komersants iemaksā valsts budžetā nodokļa summu par mēnešiem no kārtējā kalendāra gada sākuma vai mēneša, kurā

transportlīdzeklis reģistrēts uz komersanta kā transportlīdzekļa īpašnieka vai turētāja vārda, līdz tehniskās apskates veikšanas brīdim (ieskaitot mēnesi, kurā tehnisko apskati veic). Pārējo nodokļa summu par atlikušo kalendārā gada laiku iemaksā budžetā līdz attiecīgā kalendārā gada 15. decembrim. Drīkst iemaksāt nodokli arī pilnā apmērā par visu kalendāro gadu pirms valsts tehniskās apskates.

Nodokli maksā kredītiestādē, citā iestādē, kurai ir tiesības sniegt maksājumu pakalpojumus vai CSDD. Ja nodoklis netiek maksāts CSDD, tad par katru transportlīdzekli ir jāveic atsevišķs maksājums un maksājuma uzdevumā kā mērķis jānorāda tā transportlīdzekļa reģistrācijas numurs, par kuru nodoklis tiek maksāts.

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli ne-
maksā:

- par operatīvajiem transportlīdzekļiem;
- par vieglajiem taksometriem;
- par transportlīdzekļu ražotāja pilnvarotas personas īpašumā vai turējumā esošiem transportlīdzekļiem, kuri tiek izmantoti kā demonstrācijas transportlīdzekļi un kā tādi noteikti šai personai saistošā līgumā ar transportlīdzekļu ražotāju un kurus komersants deklarējis CSDD uzturētajā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā;
- ja komersantam vieglo transportlīdzekļu iznomāšanas pakalpojumi veido ne mazāk kā 90 procentus no kopējā apgrozījuma, par viņa īpašumā vai turējumā esošiem īstermiņa iznomāšanai paredzētiem transportlīdzekļiem, kurus komersants deklarējis CSDD uzturētajā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā;
- par transportlīdzekļiem, kurus komersants izmanto tikai un vienīgi savas saimnieciskās darbības vajadzībām un deklarējis CSDD uzturētajā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

Reģistrācija CSDD uzturētajā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā tiek veikta, izmantojot CSDD nodrošinātos e-pakalpojumus. Deklarēšana par attiecīgo kalendāro gadu veicama līdz iepriekšējā kalendārā gada 31. decembrim⁴. Attiecībā uz tādu transportlīdzekli, kuru komersants ieguvis īpašumā vai turējumā, deklarēšana par turpmāko kalendārā gada laiku veicama piecu dienu laikā no transportlīdzekļa reģistrācijas dienām.

Transportlīdzekļa izmantošanu tikai un vienīgi savas saimnieciskās darbības vajadzībām komersants

² Saskaņā ar Komerclikumu komersants ir komercregistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība [personālsabiedrība (pilnsabiedrība un komandītsabiedrība) un kapitālsabiedrība (sabiedrība ar ierobežotu atbildību un akciju sabiedrība)].

³ Ceļu satiksmes likuma izpratnē transportlīdzekļa turētājs ir fiziskā vai juridiskā persona, kura uz tiesiska pamata (mantas īres, nomas, patapīnājuma līgums u.c.) lieto transportlīdzekli.

⁴ Elektroniskās deklarēšanas kārtība tiek piemērota no 2011. gada 1. februāra, un 2011. gadā transportlīdzekļa elektroniskā deklarēšana veicama no 1. februāra līdz 28. februārim. Tie komersanti, kas šajā laikā veic transportlīdzekļa tehnisko apskati, elektronisko deklarēšanu izdara pirms tehniskajai apskatei nepieciešamo maksājumu veikšanas.

⁵ Uzskaiti kārtu, izmantojot maršruta kontroles sistēmu uzskata iekārtu, kas uztver globālās pozicionēšanas sistēmas (GPS) satelītu raidītos signālus un nosaka automobiļa koordinātas reālā laikā un vietā.

pierāda, kārtojot ar saimnieciskās darbības veikšanu saistīto braucienu uzskaiti⁵, kurā norāda:

- transportlīdzekļa reģistrācijas numuru, marku, modeli un dzinēja darba tilpumu;
- brauciena maršrutu, datumu, kā arī sākuma un beigu laiku.

Ar saimnieciskās darbības veikšanu saistīto braucienu uzskaiti, uzskaites un līdz ar to arī uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa piemērošanas kārtību komersants nevar mainīt līdz kalendārā gada beigām.

Likuma 15. pants paredz uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa atmaksāšanas kārtību gadījumos, kad transportlīdzeklis tiek noņemts no uzskaites, un gadījumos, kad turējumā esošais transportlīdzeklis tiek nodots atpakaļ īpašniekam.

✓Grozījumi likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli”

No 2012. gada 1. janvāra ar nodokli tiks apliktas arī viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju un daudzdzīvokļu māju palīgēkas un garāžu īpašnieku kooperatīvo sabiedrību garāžas un garāžu īpašnieku biedrību garāžas, to skaitā garāžas, kuras garāžu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība un garāžu īpašnieku biedrība ir atsavinājusi par labu fiziskajai personai un kuras ir reģistrētas zemesgrāmatā kā atsevišķs nekustamais īpašums, ja tās netiek izmantotas saimnieciskās darbības veikšanai.

No 2011. gada 1. janvāra tiek paaugstināta nodokļa likme dzīvojamām mājām. Nodokļa likmju salīdzinājums dzīvojamām mājām 2010. un 2011. gadā.

Nodokļa likme no 01.01.2011.	Nodokļa likme līdz 31.12.2010.
Dzīvojamām mājām (to daļām) neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav sadalītas dzīvokļu īpašumos, nedzīvojamo ēku daļām, kuru funkcionālā izmantošana ir dzīvošana, un citām telpu grupām, kuru funkcionālā izmantošana ir saistīta ar dzīvošanu (garāžām, autostāvvietām, pagrabiem, noliktavām un saimniecības telpām), ja tās netiek izmantotas saimnieciskās darbības veikšanai	
0,2% no kadastrālās vērtības, kas nepārsniedz 40 000 latu	0,1% no kadastrālās vērtības, kas nepārsniedz 40 000 latu
0,4% no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 40 000 latu, bet nepārsniedz 75 000 latu	0,2% no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 40 000 latu, bet nepārsniedz 75 000 latu
0,6% no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 75 000 latu	0,3% no kadastrālās vērtības daļas, kas pārsniedz 75 000 latu

✓Grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” un citas izmaiņas saistībā ar iedzīvotāju ienākuma nodokļa piemērošanu

Grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” pieņemti 2010. gada 20. decembrī. Grozījumi likuma 8. pantā nosaka, ka ar nodokli ir apliekamas arī atbalsta summas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids. Līdz ar to šim ienākumu veidam tiek piemērota samazināta nodokļa likme – 10% apmērā.

Līdz ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa ieviešanu izdarītas izmaiņas likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” attiecībā uz labuma gūšanu no darba devēja automašīnas izmantošanas personīgajām vajadzībām. Likuma „Par IIN” 8. panta 2.³ daļa nosaka, ka ar algas nodokli apliekamajā ienākumā jāieskaita labums no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas tādiem uzdevumiem vai vajadzībām, kas nav saistītas ar darba vai dienesta pienākumu vai darba devēja saimnieciskās darbības veikšanu, ja labuma gūšanas mēnesī par vieglo pasažieru automobili nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli. Vienlaikus 9. pantā kā ar IIN neapliekams ienākums ir noteikts arī labums no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par šo automobili labuma gūšanas mēnesī ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis. Tā kā uzņēmumu vieglo

transportlīdzekļu nodoklis nav jāmaksā zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kā arī kooperatīvajām sabiedrībām, jo tās nav komersanti, tad attiecīgi 8. pants ir papildināts ar 2.⁴ daļu, kas paredz, ka likuma 8. panta 2.³ daļa nav piemērojama zemnieku vai zvejnieku saimniecības īpašniekam, tā ģimenes locekļiem un darbiniekiem un normatīvajos aktos noteiktajiem atbalsta piešķiršanai nepieciešamajiem ikgadējās atbilstības kritērijiem atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības biedram, tā ģimenes locekļiem un darbiniekiem.

Likuma 11.⁵ pants nosaka īpašas prasības pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanai. Pants ir papildināts ar 4.¹ daļu, kas nosaka, ka automašīnas nolietojumu un ekspluatācijas izdevumus (izņemot izdevumus par degvielu) pilnā apmērā var iekļaut saimnieciskās darbības izdevumos, ja par personīgo vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili likuma “Par uzņēmumu ienākuma nodokli” izpratnē) ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis. Izdevumus par degvielu automobiliem, par kuru maksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli, saimnieciskās darbības izdevumos iekļauj, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī, par kuru veikti minētie maksājumi, bet ne vairāk par maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz

izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem. Pants papildināts arī ar jaunu 6.³ daļu attiecībā uz zemnieku saimniecībām, jo tās nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli. Zemnieku vai zvejnieku saimniecības saimnieciskās darbības izdevumos, pilnā apmērā iekļauj izdevumus, kas saistīti ar vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" izpratnē) ekspluatāciju. Viegļā automobiļa degvielas iegādes izdevumus zemnieku vai zvejnieku saimniecības iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar nodokļa maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

No 2011. gada 1. janvāra tiek samazināta nodokļa likme, un tā ir noteikta 25% apmērā.

Ir mainīts termiņš atskaitēi par ienākumu no kapitāla pieauguma. Līdz ar grozījumiem likuma 19. panta 5.³ daļā, gadījumos, kad ienākums no kapitāla pieauguma mēnesī ir līdz 100 latiem, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par taksācijas gadā gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā taksācijas gadam sekojošā gada 15. janvārī. Ja ienākums no kapitāla pieauguma mēnesī pārsniedz 100 latus, saglabājas iepriekšējā kārtība – par ienākumiem no 100,01 latiem līdz 500 latiem mēnesī deklarācija ir jāiesniedz par ceturksni, bet par ienākumiem virs 500 latiem mēnesī – par mēnesi.

Likuma pārejas noteikumi izdara nelielas izmaiņas 2010. gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas termiņos – deklarācija par 2010. gadā gūto ienākumu ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam no 2011. gada 1. februāra līdz 2011. gada 1. aprīlim.

Attiecībā uz ziedojumiem ir izdarīti grozījumi, kas paredz, ka nodokļu maksātājs var piemērot nodokļa atvieglojumu arī par ziedojumiem citās ES dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) valstīs (ar kurām Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šī konvencija ir

stājusies spēkā) reģistrētai nevalstiskai organizācijai, kura darbojas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijas nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās ES dalībvalsts vai EEZ valsts normatīvajiem aktiem.

No 2010. gada atsevišķiem ienākuma veidiem (ienākumam no kapitāla, ienākumam no meža un kokmateriālu atsavināšanas) tiek piemērota 10% un 15% iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme. Savukārt citiem ienākuma veidiem 2010. gadā tiek piemērota 26% nodokļa likme. Likums paredz, ka attaisnotie izdevumi, neapliekamais minimums, papildu atvieglojumi invalīdiem un politiski represētajām personām un atvieglojumi par apgādājamiem netiek piemēroti ienākumam, kuru apliek ar 10% vai 15% likmi, kā arī ienākumam, kuru gūst persona, kas ir nodarbināta uz starptautiskajos pārvadājumos izmantojama kuģa. Likuma Pārejas noteikumi gan paredz šiem gadījumiem arī izvēles normu – ja maksātājs, kurš vēlas piemērot atvieglojumus 2010. gadā gūtajiem ienākumiem, kuriem piemērojama 10% vai 15% likme, kā arī ienākumam, ko fiziskā persona gūst uz tādu darba attiecību pamata, kas paredz šo personu nodarbināt uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, gada ienākumu deklarācijā norāda, ka izvēlēties piemērot minētos nodokļa atvieglojumus, un aprēķina par gadu maksājamā nodokļa vidējo svērto likmi, pamatojoties uz katra ienākuma, kam piemērota atšķirīga likme, daļu kopējā apliekamajā ienākumā, kā arī atmaksājamo nodokli nosaka pēc aprēķinātās vidējās svērtās likmes.

2010. gada 28. decembrī ir izdarīti grozījumi MK 2008. gada 25. augusta noteikumos Nr. 677 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem". Ar grozījumiem noteikumos ir ieviesti vairāki jauni ienākuma veidu kodi.

👉 Jāņem vērā, ka gada ienākumu deklarācijas veidlapā būs izmaiņas. Raksta sagatavošanas brīdī MK noteikumi, kas šīs izmaiņas nosaka, vēl nav publicēti. Un par 2010. gadu deklarācijas varēs iesniegt, sākot no 2011. gada 1. februāra.

Atvieglojums	2011. gadā	2010. gadā
Neapliekamais minimums	45 lati mēnesī/540 lati gadā	35 lati mēnesī/420 lati gadā
Neapliekamais minimums pensionāram	1980 lati gadā	
Papildu atvieglojums I vai II grupas invalīdiem	108 lati mēnesī/1296 lati gadā	
Papildu atvieglojums III grupas invalīdiem	84 lati mēnesī/1008 lati gadā	
Papildu atvieglojums politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem	108 lati mēnesī/1296 lati gadā	
Nodokļa atvieglojums par apgādājamo personu	70 lati mēnesī/840 lati gadā	63 lati mēnesī/756 lati gadā
Attaisnotie izdevumi par izglītības un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu	150 lati	
Ar IIN neapliekamais ienākums no lauksaimniecības	2000 latu gadā	

☑Grozījumi likumā „Par uzņēmumu ienākuma nodokli”

Likuma 5. pantā ir izdarītas izmaiņas attiecībā uz izmaksām, kas nav saistītas ar saimniecisko darbību. Pants ir papildināts ar sesto daļu, kas nosaka, ka pie izdevumiem, kas nav tieši saistīti ar saimniecisko darbību, nepieskaita transportlīdzekļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili) ekspluatācijas izdevumus mēnešos, kuros par transportlīdzekli tiek maksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis, neatkarīgi no tā, vai attiecīgais transportlīdzeklis ir izmantots tikai saimnieciskajā darbībā. Mēnešos, kuros par transportlīdzekli tiek maksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis, šā transportlīdzekļa degvielas iegādes izdevumus iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar nodokļa maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem. Tā kā zemnieku (zvejnieku) saimniecības nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli, pants ir papildināts ar jaunu septīto daļu. Tā paredz, ka pie izdevumiem, kas nav tieši saistīti ar saimniecisko darbību, nepieskaita zemnieku vai zvejnieku saimniecības, kā arī normatīvajos aktos noteiktajiem atbalsta piešķiršanai nepieciešamajiem ikgadējās atbilstības kritērijiem atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības izdevumus, kas saistīti ar vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili) ekspluatāciju. Viegļā automobiļa degvielas iegādes izdevumus zemnieku vai zvejnieku saimniecība, kā arī normatīvajos aktos noteiktajiem atbalsta piešķiršanai nepieciešamajiem ikgadējās atbilstības kritērijiem atbilstoša lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar nodokļa maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20%.

Likums ir papildināts ar 17.² pantu, kas paredz nodokļa atlaidi par atbalstāmo investīciju projekta ietvaros veiktajiem sākotnējiem ilgtermiņa ieguldījumiem. Šo nodokļa atlaidi ir tiesības piemērot nodokļa maksātājam, kas atbilst visiem zemāk minētajiem nosacījumiem:

- nodokļa maksātājs atbalstāmo investīciju projekta ietvaros veicis sākotnējos ilgtermiņa ieguldījumus, kuru kopējā summa pārsniedz 5 miljonus latu;
- kopējā sākotnējo ilgtermiņa ieguldījumu summa tiek ieguldīta triju gadu laikā, sākot no dienas, kurā Ministru kabinets ir pieņēmis lēmumu par atbalstāmo investīciju projekta atbalstu;
- nodokļa maksātājs veicis sākotnējos ilgtermiņa ieguldījumus kādā no 17.² panta astotajā daļā minētajām atbalstāmajām prioritārajām nozarēm;
- sākotnējie ilgtermiņa ieguldījumi nodrošina jauna darbības profila uzsākšanu vai esošās darbības modernizāciju vai paplašināšanu, kas ietver

jaunu produktu ražošanu, esošās darbības maiņu, pārejot no viena produktu veida ražošanas uz cita produktu veida ražošanu vai no viena pakalpojumu veida sniegšanas uz cita pakalpojumu veida sniegšanu, vai vispārēju darbības procesu būtisku maiņu;

- nekustamais īpašums, kurā veic un izmanto ilgtermiņa sākotnējos ieguldījumus, ir nodokļa maksātāja īpašums vai nodokļa maksātājam uz to ir ilgtermiņa nomas tiesības (vismaz vēl 13 gadu pēc projekta uzsākšanas), un tās ir nostiprinātas zemesgrāmatā. Ja nekustamais īpašums tiek nomāts no valsts vai pašvaldības, ilgtermiņa nomas tiesībām jābūt vismaz vēl 13 gadu pēc projekta uzsākšanas;
- ir sagatavots atbalstāmo investīciju projekts. Ekonomikas ministrija ir izvērtējusi atbalstāmo investīciju projekta ietekmi uz valsts ekonomiku, kā arī to, vai minētais projekts neradīs konkurences ierobežojumus, un uz šā izvērtējuma pamata Ministru kabinets ir pieņēmis lēmumu par atbalstāmo investīciju projekta atbalstīšanu.

☑Izmaiņas pievienotās vērtības nodokļa piemērošanā

Likumā „Par pievienotās vērtības nodokli” decembrī grozījumi ir izdarīti divas reizes.

2010. gada 2. decembrī veiktie grozījumi likumā ievieš fiskālā pārstāvja terminu un normas saistībā ar fiskālā pārstāvja reģistrēšanu un nodokļa piemērošanu fiskālajam pārstāvim. Līdz ar šiem grozījumiem no 2011. gada 1. janvāra tiek mainīts reģistrācijas sliekšnis reģistrācijai ar PVN apliekamo personu reģistrā. Apliekamo personu reģistrā obligāti ir jāreģistrējas, ja apliekamo darījumu vērtība iepriekšējos divpadsmit mēnešos ir pārsniegusi 35 000 latu. Atgādinu, ka nekādas izmaiņas attiecībā uz reģistrēšanos apliekamo personu reģistrā nav izdarītas gadījumos, kad neapliekamā persona veic preču iegādi ES. Likuma 26. pants joprojām paredz, ka neapliekamām juridiskajām personām vai neapliekamām fiziskajām personām, kas veic saimniecisko darbību un kurām preču iegādes Eiropas Savienības teritorijā kopējā vērtība bez nodokļa kārtējā kalendāra gadā pārsniedz 7000 latu, līdz tam taksācijas periodam sekojošā mēneša 15. datumam, kad ir pārsniegts noteiktais sliekšnis, ir jāreģistrējas apliekamo personu reģistrā. Tāpat nav izdarītas nekādas izmaiņas likuma normā, kas paredz reģistrēties apliekamo personu reģistrā neatkarīgi no apliekamo darījumu vērtības personai, kura sniedz pakalpojumu citas dalībvalsts personai, kas veic saimniecisko darbību, vai no citas dalībvalsts personas, kas veic saimniecisko darbību, saņem pakalpojumu, kuram sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar likuma „Par PVN” 4.¹ panta ceturto daļu.

Likuma 6.² pantā redakcionāli ir precizēts, ka samazināto nodokļa likmi piemēro šāda koksnes kurināmā piegādēm iedzīvotājiem:

- malkas apaļkoku, pagaļu, zaru, žaģaru saišķu vai tamlīdzīgā veidā,
- koksnes šķeldas vai skaidas,
- zāģskaidas un koksnes atlikumi,
- zāģskaidu un koksnes atlikumi aglomerētu vai neaglomerētu briķešu, granulu vai tamlīdzīgā veidā.

Grozījumi likumā, kas pieņemti 2010. gada 20. decembrī, arī maina vairākas būtiskas lietas nodokļa piemērošanā. No 2011. gada 1. janvāra tiek palielināts nodokļa likmes. Nodokļa standartlikme ir 22%, bet nodokļa samazinātā likme – 12%. Līdz ar izmaiņām likuma 6.² pantā ir noteikts, ka nodokļa samazinātā likme vairs netiek piemērota elektroenerģijas piegādēm iedzīvotājiem.

Likumā ir ieviestas arī vairākas normas attiecībā uz nodokļa piemērošanu gadījumos, kad izsolē mantu pārdod tiesu izpildītājs vai maksātnespējas procesa administrators. Likuma 10. pantā ir izdarītas izmaiņas attiecībā uz priekšnodokļa atskaitīšanu par nekustamo īpašumu – likums paredz, ka priekšnodoklis atskaitāms atbilstoši nekustamā īpašuma izmantošanai saimnieciskai darbībai un ar saimniecisko darbību nesaistītiem mērķiem; un par saimnieciskai darbībai paredzēto nekustamo īpašumu priekšnodoklis atskaitāms atbilstoši tā izmantošanai ar PVN apliekamiem un neapliekamiem darījumiem.

Izmaiņas priekšnodokļa atskaitīšanā ir noteiktas attiecībā uz vieglo automašīnu izmaksām. Likuma 10. panta 7.¹ daļa paredz, ka no budžetā maksājamās nodokļa summas kā priekšnodoklis nav atskaitāmi 20% no nodokļa par iegādātu, nomātu vai importētu vieglo pasažieru automašīnu, kuras sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz astoņas sēdvietas, kā arī ar šādas automašīnas uzturēšanu saistītās izmaksas, tai skaitā izmaksas par automašīnas remontu un degvielas iegādi. Ierobežojums priekšnodokļa atskaitīšanā attiecībā uz vieglo automašīnu neattiecas uz gadījumiem, kad:

- 1) apliekamā persona iegādājas, nomā vai importē vieglo pasažieru automašīnu šādu apliekamo darījumu veikšanai:
 - pasažieru pārvadājumiem par atlidzību, tai skaitā taksometru pakalpojumu sniegšanai,
 - vieglo automašīnu nomas pakalpojumu sniegšanai,
 - automašīnu tirdzniecībai vai nomas pirkuma (lizinga) darījumiem,
 - preču transporta pakalpojumu sniegšanai,
 - autovadīšanas prasmes apmācībai,
 - apsardzes pakalpojumu sniegšanai;
- 2) vieglā pasažieru automašīna ir operatīvais transportlīdzeklis;
- 3) vieglā pasažieru automašīna tiek izmantota kā pilnvarotā automašīnu tirgotāja demonstrācijas automašīna.

Īpaša uzmanība jaunajām likuma normām jāpievērš arī tām ar PVN apliekamajām personām, kuras veic neapliekamos darījumus. Likuma 10. panta 7.³ daļa paredz, ka no budžetā maksājamās nodokļa summas kā priekšnodoklis nav atskaitāms nodoklis par iegādātu, nomātu vai importētu vieglo pasažieru automašīnu, kuras sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz astoņas sēdvietas, ja apliekamās personas darījumu, kurus neapliek ar nodokli saskaņā ar likuma 6. pantu, vai darījumu, kuriem likuma normas nav piemērojamas, īpatsvars iepriekšējo 12 mēnešu laikā pārsniedz 50 procentus no kopējās darījumu vērtības. Tāpat apliekamā persona no budžetā maksājamās nodokļa summas kā priekšnodokli nedrīkst atskaitīt nodokli par izmaksām, kas saistītas ar vieglās automašīnas uzturēšanu, ja darījumu, kurus neapliek ar nodokli saskaņā ar likuma 6. pantu, vai darījumu, kuriem likuma normas nav piemērojamas, īpatsvars attiecīgajā taksācijas periodā pārsniedz 50% no kopējās darījumu vērtības.

Izdarītas izmaiņas arī saistībā ar pārmaksāto PVN summu atmaksu. Iepriekš likuma 10. panta 12.⁷ daļa noteica, ka, beidzoties taksācijas gadam, Valsts ieņēmumu dienests nodokļa pārmaksu atmaksā apliekamās personas norādītajā bankas kontā 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemta nodokļa deklarācija par pirmstaksācijas gada pēdējo taksācijas periodu. Pēc grozījumu izdarīšanas likums paredz, ka pārmaksu atmaksā apliekamās personas norādītajā bankas kontā 10 dienu laikā pēc tam, kad Valsts ieņēmumu dienests ir apstiprinājis pārmaksāto nodokļa summu par taksācijas gadu.

10. panta 12.⁷ daļā izdarīti grozījumi attiecībā uz PVN pārmaksas saņemšanu gada laikā. No 2011. gada PVN pārmaksu gada laikā var saņemt arī tad, ja pārmaksātā summa pārsniedz 8000 latu (iepriekšējā likuma redakcijā – 15 000 latu); tāpat daļa ir papildināta ar nosacījumu, ka gada laikā atmaksājama PVN pārmaksa, kas pārsniedz 100 latus un ir izveidojusies par pamatlīdzekļiem, ja persona ir pieprasījusi šīs pārmaksātās nodokļa summas atmaksu. 10. panta 12.¹¹ daļa ir papildināta ar diviem gadījumiem, kad Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības pagarināt 10. panta 12.³ daļā noteikto termiņu PVN pārmaksas atmaksai. Šādas tiesības ir, ja:

- 1) Valsts ieņēmumu dienests ir nosūtījis paziņojumu par datu atbilstības pārbaudi – līdz dienai, kad Valsts ieņēmumu dienests būs pieņēmis lēmumu par pieprasījuma pamatotību;
- 2) 30 dienu laikā pēc tam, kad saņemta nodokļa deklarācija par taksācijas periodu, ir pieprasīta papildu informācija, kas iesniedzama 15 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas, un nepieciešama pārmaksātās nodokļa summas

apstiprināšanai, - līdz dienai, kad Valsts ieņēmumu dienests būs pieņēmis lēmumu par pieprasījuma pamatotību; šādu lēmumu Valsts ieņēmumu dienests pieņem ne vēlāk kā 75 dienu laikā pēc tam, kad saņemta deklarācija par taksācijas periodu.

Saistībā ar PVN likmes maiņu Pārejas noteikumi ir papildināti ar šādiem punktiem:

- „70. Ja preču piegāde saskaņā ar šā likuma 8. panta pirmo daļu vai pakalpojuma sniegšana saskaņā ar šā likuma 8. panta otro daļu notikusi līdz 2010. gada 31. decembrim, bet nodokļa rēķins vēl nav izrakstīts, šim darījumam piemēro attiecīgo nodokļa likmi, kas šādai preču piegādei vai pakalpojumam bija piemērojama līdz 2010. gada 31. decembrim.
71. Darījumos, par kuriem apmaksā veikta šo darījumu starpniecības aģentam līdz 2010. gada 31. decembrim, preču piegādātājs vai pakalpojuma sniedzējs piemēro nodokļa likmi, kas šādiem darījumiem bija piemērojama līdz 2010. gada 31. decembrim.
72. Cigaretēm, kuru marķēšanai akcīzes nodokļa markas pasūtītas līdz 2010. gada 31. decembrim un maksimālā mazumtirdzniecības cena noteikta, ņemot vērā nodokļa 21% likmi, un kuras ar attiecīgām akcīzes nodokļa markām laistas brīvā apgrozījumā vai nodotas patēriņam līdz 2011. gada 31. janvārim, piemēro nodokļa likmi, kas bija piemērojama līdz 2010. gada 31. decembrim, bet ne ilgāk kā līdz 2011. gada 31. martam.”

☑Grozījumi likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu”

Likumā „Par valsts sociālo apdrošināšanu” grozījumi pieņemti 2010. gada 20. decembrī. Likumā ir papildināts uzskaitījums ar personām, kuras likuma izpratnē uzskatāmas par darba ņēmējiem. Likuma 1. panta 2. punkta attiecīgi „j” un „k” apakšpunkti nosaka, ka darba ņēmējs ir persona, kuru Latvijas Republikā nodarbina ārvalsts nodokļu maksātājs, kuram Latvijas Republikā ir pastāvīgā pārstāvniecība, kā arī persona, kuru iekšzemes nodokļu maksātājam iznomā ārvalsts nodokļu maksātājs – personāla iznomātājs, kā arī persona, kura ir noslēgusi Civillikuma IV daļas 15. nodaļā paredzēto uzņēmuma, graudniecības vai pārvadājuma līgumu un attiecībā uz kuru tiek konstatēta vismaz viena no likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 8. panta 2.² daļā noteiktajām pazīmēm.

Pēc grozījumu izdarīšanas likuma 5. panta ceturtā daļa nosaka, ka persona ir sociāli apdrošināta darba negadījumu apdrošināšanai, apdrošināšanai pret bezdarbu, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai un vecāku apdrošināšanai un tai (par to) ir jāveic obligātās iemaksas, sākot ar dienu, kad šī persona ir ieguvusi šā panta pirmajā daļā minēto statusu, izņemot pašnodarbinātā statusu; pensiju apdrošināšanai persona ir sociāli apdrošināta, ja faktiski ir veiktas obligātās iemaksas. Likuma 14. pantā ir izdarītas izmaiņas attiecībā uz personām, kuras veic nekustamā īpašuma apsaimniekošanu. Līdz ar likuma grozījumiem sociālajai apdrošināšanai nav pakļautas tās personas, kuras ir sasniegušas

pensijas vecumu vai ir I vai II grupas invalīdi un veic **sava** nekustamā īpašuma apsaimniekošanu. Tāpat tikai tās personas, kuras veic **sava** nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, ir pakļautas pensiju un invaliditātes apdrošināšanai. Ja fiziskā persona apsaimnieko citas personas nekustamo īpašumu, tai ir piemērojami parastas pašnodarbinātās personas nosacījumi.

Likuma 16.¹ pantā ir noteiktas bargākas sankcijas gadījumā, ja darba devējs nodarbina darbinieku bez attiecīga līguma noslēgšanas. Likums tagad nosaka: ja nav iespējams noteikt periodu, kurā darba devējs ir nodarbinājis personu, nenoslēdzot darba, uzņēmuma, graudniecības vai pārvadājuma līgumu, uzskatāms, ka persona ir jau nodarbināta trīs mēnešus. Šādā gadījumā nodokļu administrācija no darba devēja piedzen obligātās iemaksas, kas aprēķinātas no likuma 16.¹ panta pirmajā daļā minētās atlīdzības apmēra par trijiem kalendāra mēnešiem, ieskaitot to kalendāra mēnesi, kurā pārkāpums ir atklāts. Ar grozījumiem likuma 18. pantā tiek paaugstināta valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likme. 2011. gadā piemērojamās likmes skatīt tabulā (12. lpp.).

Likuma 21. pants ir papildināts ar jaunu 2.¹ daļu, kas paredz, ka gadījumos, ja darba devējs nav veicis likumā noteiktās sociālās apdrošināšanas iemaksas, persona, par kuru darba devējam tās bija jāveic un kura ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju, var veikt sociālās apdrošināšanas iemaksas pensiju apdrošināšanai. Attiecībā uz šīs normas piemērošanu ir jāgaida Ministru kabineta noteikumi, kas skaidros noteikumus, termiņus un kārtību, kādā persona veic sociālās apdrošināšanas iemaksas pensiju apdrošināšanai.

Līdz ar likuma grozījumiem Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra pārņems Iekšlietu ministrijas, prokuroru, diplomātu, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Kultūras ministrijas un tiesnešu izdienas pensiju administrēšanu, t.sk., arī speciālo piemaksu pie vecuma pensijas administrēšanu tiem cilvēkiem, kuri dienējuši Latvijas policijā un Latvijas Robežsargu brigādē un kuru dienestu pārtraukusi Latvijas iekļaušana PSRS sastāvā.

☑ Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes 2011. gadā

Saskaņā ar MK 2010. gada 28. decembra noteikumiem Nr. 1199 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem 2011. gadā” ir noteiktas šādas iemaksu likmes:

Apdrošināšanas veids		Kopā
Parasts darbinieks (darba ņēmējs tiek apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem)	Darbinieks	11.00
	Darba devējs	24.09
	Kopā	35.09
Darba ņēmējs ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības uz valsts vecuma pensiju	Darbinieks	9.20
	Darba devējs	20.16
	Kopā	29.36
Darba ņēmējs ir izdienas pensijas saņēmējs vai invalīds - valsts speciālās pensijas saņēmējs	Darbinieks	9.96
	Darba devējs	21.82
	Kopā	31.78
Darba ņēmējs tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā	Darbinieks	9.76
	Darba devējs	21.38
	Kopā	31.14
Darba ņēmējs ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt vecuma pensiju un tiek nodarbināts brīvības atņemšanas soda izciešanas laikā	Darbinieks	8.01
	Darba devējs	17.55
	Kopā	25.56
Pašnodarbinātais		31.52
Pašnodarbinātais, kurš sasniedzis vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju		29.05
Fiziska persona, kura apsaimnieko nekustamo īpašumu un ir reģistrējies kā saimnieciskajā darbā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja		27.98
Persona, kuru nodarbina darba devējs - ārvalstu nodokļu maksātājs, ja šīs personas pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijas Republikā un persona uzturas Latvijas Republikā 183 dienas vai ilgāk jebkurā 12 mēnešu periodā, kas sākas vai beidzas taksācijas gadā		32.22
Persona, kuru LR teritorijā nodarbina darba devējs - ārvalstu nodokļu maksātājs, ja šīs personas pastāvīgā dzīvesvieta ir LR, un persona, kuru nodarbina citas EEZ dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas darba devējs, kuram saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 883/2004 11., 12., 13., 14., 15. un 16. pantu piemēro LR normatīvos aktus		35.09
Iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja - ārvalstnieka, ja šī persona ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju		29.36
Iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja - ārvalstnieka, ja šī persona ir izdienas pensijas saņēmējs vai invalīds - valsts speciālās pensijas saņēmējs		31.78
Brīvprātīgās pensiju apdrošināšanas likme		25.56
Brīvprātīgo iemaksu likme personai, kura brīvprātīgi pievienojusies pensiju apdrošināšanai, invaliditātes apdrošināšanai, maternitātes un slimības apdrošināšanai, vecāku apdrošināšanai		32.22
Brīvprātīgo iemaksu likme mikrouzņēmuma darbiniekam, kurš brīvprātīgi pievienojies visiem sociālās apdrošināšanas veidiem		35.09
Brīvprātīgo iemaksu likme mikrouzņēmuma darbiniekam, ja šī persona ir sasniegusi vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju		29.36
Brīvprātīgo iemaksu likme mikrouzņēmuma darbiniekam, ja šī persona ir izdienas pensijas saņēmējs vai invalīds - valsts speciālās pensijas saņēmējs		31.78

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa

☑ Valsts ieņēmumu dienesta informācija

Tabakas izstrādājumu aprītē iesaistītajiem komersantiem jāveic tabakas izstrādājumu un akcīzes nodokļa marku inventarizācija

Valsts ieņēmumu dienests atgādina, ka sakarā ar grozījumiem likumā „Par akcīzes nodokli” ar 2011. gada 1. janvāri tiek mainītas akcīzes nodokļa likmes tabakas izstrādājumiem (cigāriem, cigarillām, smalki sagrieztai tabakai cigarešu uztīšanai un citai smēķējamai tabakai).

Līdz ar to tabakas izstrādājumu aprītē iesaistītajiem komersantiem, tai skaitā mazumtirgotājiem, ir jāveic minēto tabakas izstrādājumu un attiecīgo tabakas izstrādājumu akcīzes nodokļa marku inventarizācija un nodokļa starpības summas samaksa valsts budžetā.

Metodiskie materiāli ir pieejami Valsts ieņēmumu dienesta mājaslapā www.vid.gov.lv. **LL**

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2011. GADA FEBRUĀRĪ

Papildu valsts tiesīe maksājumi (PVTM)	Termiņš	Janvāris							Februāris			Marts			
		1	5	10	15	20	25	31	1	5	15	20	25	28	1
Lauku attīstības programmas pasākumi	Iesniegums PVTM par nokautiem un eksportētiem liellopiem *														
	Tūrisma aktivitāšu veicināšana														
	Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana														
	Mieža ekonomiskās vērtības uzlabošana **														
	Meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana **														
	PVN mēneša deklarācija un maksāšanas termiņš														
	Termiņš līdz kuram nodokļu maksātājs iesniedz iesniegumu Valsts ieņēmumu dienestā, ja 2011. gadā vēlas izmantot īpašo kārtību saskaņā ar likuma "Par PVN" 13.4 pantu (t.i. "kases metodē")														
	Atskaite par darījumu kvišu izlietojumu														
	Atskaites iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PASNODARBINĀTAJĒM														
	Termiņš, līdz kuram jāinformē Valsts ieņēmumu dienests, ja nodokļa maksātājs 2011. gadā vēlas maksāt fiksēto nodokli														
Grāmatvedība un nodokļi	Gada ienākumu deklarācija par 2010. gadu														
	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām 2010. gadā														
	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 500 latus														
	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma mēnesī nav pārsniedzis 500 latus														

* Iesniegums jāiesniedz ne vēlāk kā 6 mēnešus pēc liellopa nokaušanas vai eksporta

** Par projektu pieņemšanas noslēgumu tiks ziņots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.

Iesniegumu un atskaišu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

LAUKU ATTĪSTĪBA

Laukos jāstrādā ar patriotisku skatu un zemniecisku spītu

Pavisam nesen Taurupes pagasta bioloģiskās zemnieku saimniecības „Kalniņi” uzturētāja – Liepiņu ģimene atzīmēja savas privātās lauksaimniecības 20. gadskārtu.

Nama saimniece Ritma pēc profesijas ir daiļdārzniece, bet saimnieks Uldis – šoferis – sakaru elektromontieris. Ģimenē izaudzināti pieci dēli.

☑Saimniecības sākums un turpinājums

Mainoties laikiem, Ritma un Uldis sāka savu darbību piena lopkopībā, mazliet vēlāk, drošs paliek drošs, tai pievienoja aitkopības palīdzinātājus. Drīz vien kļuva skaidrs, ka ar 5–7 govīm tālu netiksi – negribējās pienu realizēt par smieklīgu cenu, arī daudzas prasības un noteikumi bija, ja ne muļķīgi, tad krietni pārspīlēti. Nācās izvēlēties aitkopību. Vispirms Liepiņi iegādājās „Latvijas tumšgalves”, pamazām ganāmpulks pieauga, bet kādā naktī notika nelaime, kas jaunsaimniekus atsveda pāris gadus atpakaļ – vilcne bija devusies medībās, lai plēsēja instinktus iemācītu jaunajai paaudzei. Nodevīgās tumsas aizsegā sešas aitas tika nokostas, bet trīs stipri savainotās bija jānokauj. Nevienlīdzīgajā glābšanas cīņā cieta arī ganāmpulka sargs, kaukāziešu sugas suns Princis. „Kalniņu” saimnieki nolēma audzēt tikai gaļas šķirnes dzīvniekus. Tagad saimniecībā ir viena gotiņa, kā arī aitu un kazu atšķirīgu gada gājumu pulki. Paplašināties ir pagrūti, jo pašiem pieder 20 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, vēl 15 ha tiek nomāti. Bez tam saimniecībai ir 26 hektāri meža, kas daļēji izstrādāts. Aitu saimē ir 19 pieaugušās sprogaines un 22 jēriņi – 11 āziši un tikpat kaziņu. Kazu ganāmpulks izveidojās pirms trim gadiem, jo mazajiem jēriem un arī saimniekiem gribējās veselīga piena. Vispirms jāmin „Tīringas” tīršķirnes āzis, kura kontā pagaidām ir tikai viena paaudze, un tad arī pārējie – 14 lielās ragaines un 14 kazlēni (astoņas kaziņas un seši āziši). Visi dzīvnieki augu diennakti pavada ganībās, tāpēc katru gadu pa kādam pazūd. Vainīgi ir plēsēji. Princis un otrs varenas miesasbūves suns Batirs (kas ir divkāršs aitu suns – Vidusāzijas un vācu aitu suņu krustojums) cīnās, kā var. Prinča trofeju skaitā ir jau veseli pieci jenoti!

Līdzās vecākiem savu saimniecību iekopj Imants. Viņa un sievas Aijas pārziņā ir trušu saime (pērnajā rudenī bija 37 gabali), pīles, vistas un cukurvistiņas. Imantam pieder lauksaimniecībā izmantojamie 7 hektāri zemes, kā arī aptuveni četri hektāri meža.

☑Lavīerējot starp ekonomiju un veselību

Runājot par tehniku, Uldis uzsver, ka zemes apstrādei, siena savākšanai un dārzenkopības darbiem viss nepieciešamais ir iegādāts – divi traktori, sējmašīna, kartupeļu stādāmais, vagotājs, arkli un daudz kas cits. Svarīgi, lai paši būtu spējīgi kaut ko uzkonstruēt vai pielāgot. Ja pats nemācēsi pat blīvīti dabūt gatavu, būs lieki izdevumi. Krievu un ārzemju tehnika? Te nu zobens ir abpusgriezīgs. Mazie traktori ir ekonomiski izdevīgāki, tiem vieglāk sameklēt rezerves daļas un remontēt, savukārt no Eiropas nākuši lieli gabarīti tehnika ne tikai droši iet uz priekšu, bet tikpat droši stāv... tavas veselības sardzē. Pēc daudziem darba gadiem uz krieviniekiem strādājošajiem vīriem ir pamatīgi sabeiģta mugura, kājas, locītavas. Ne jau šika dēļ ārzemniekiem ir mīksti sēdekļi, vieglāka vadāmība un kondicionieri.

„Kalniņos” pārsvarā darbojas ekonomiskā tehnika, bet tik un tā izdevumi liek aizdomāties. Pilsētniekiem šķiet – kas tur liels? Viņi nesaprot, ka vairumā ir jāpērk degviela, detaļas, sēkla (labi, ka bioloģiskajai saimniecībai nav jāiegādājas ķīmikālijas). Nedēļas laikā traktora bākā ir jāielej vismaz 50 litru degvielas, bet siena ievākšanas drudzī, strādājot ar diviem traktoriem, – pat 50 litru dienā, nerunājot nemaz par kombaina rijību.

☑Turpmākie plāni

Īpaši paplašināties nedomājot, arī kūtī neesot brīvu vietu, atklāj Ritma. Dzīvnieku mītnei vajadzētu salabot jumtu, neko jaunu gan uzcelt neizdosies. Paldies Dievam, kredīti atdoti. Bija lielas grūtības to izdarīt, taču Hipotēku banka nāca pretī un pusgadu pagaidīja. Nezin, vai cita banka rīkotos tikpat cilvēcīgi. Uldim pārdzīvojumi par visām nebūšanām, naudām un subsīdijām šogad izsauca insultu... Vairāk kredītus neņemšot, kaut

arī ir klusa cerība nākotnē izbūvēt telpas, sagādāt nepieciešamo inventāru, lai izveidotu sertificētu kazas siera ražotni. Tā kā Ritma ir guvusi lielu atzinību valsts mēroga siera gatavotāju konkursos, viņa varētu specializēties, piedāvājot vienkāršo kazas sieru, kūpināto, kā arī sieru ar kaņepēm. Ja tikai sapņi piepildīsies („noteikti piepildīsies”, strikti piebilst Uldis, „nauda kaut kur būs jāatrod”). Vissāpīgākais ir tas, ka lauku cilvēki (un ne tikai viņi) nezina, ko varas elite izdomās rīt, parīt, pēc mēneša, gada. Tracina nedrošība un nestabilitāte. Tu neko nevari prognozēt – kas būs ar nodokļiem, subsīdijām, pensijām? Ne jau viss ir atkarīgs no lauku ražotāja, arī zemākā līmenī netrūkst problēmu. Nav viegli realizēt savu produkciju, firmas baidās slēgt līgumus, lielveikali uzpērk tikai vairumā. Gribējām, piemēram, pārdot burkānus – lūdzu, tikai mazāk par piecām tonnām nepiedāvāt. Pērn ar uzpircēju starpniecību labi izdevās *atbrīvoties* no ogām, toties ābolu pieņēmēji nebija līmenī.”

✓Īstam latvietim tēvu zeme jāsakopj

Liepiņu saime rīta kafiju dzer no krūzītēm, uz kurām attēlotas aitiņas. Kolekcija izvērtusies visai liela – katrā gadījumā, apsveicot citam citu, nenākas lauzīt galvu par dāvanu. Pieklājīga ir arī mīksto rotallietu – atšķirīga izmēra sprogainišu kolekcija. Pirms trim gadiem „Kalniņos” sāka audzēt kazas – nu arī tām būtu vajadzīgs savs krājums...

Lieki sacīt, ka laukos ir grūti un ilgi jāstrādā. Darba diena sākas ap sešiem un nereti beidzas vēlā naktī, kad Ritma vēl cep maizi (visāda veida izstrādājumus, izņemot tortes), bet virieši *dzelzs rumakos* steidz pabeigt tūruma darbus. Liepiņi nesūdzas, bet ir pārliecināti, ka ir jābūt īstam latvietim – patriotam un tēvu zeme jāsakopj. Lauciniekam iet ar izstieptu roku ir kauna lieta. Ja gribi gaļu, dodies uz kūti, ja gribi kartupeli (Ritma un Uldis šķelmīgi saskatās), ej kaut vai uz lauku, kur tos tikko iestādīji... **LL**

Sagatavots Valsts Lauku tīkla Sekretariātā

AUGKOPIĀ

Ģenētiski modificētie organismi (ĢMO)

✓Kas ir ĢMO un kāpēc tie ir vajadzīgi?

Latvijas Republikas Ģenētiski modificēto organismu aprites likumā ģenētiski modificēts organisms tiek definēts kā jebkurš dzīvs organisms ar jaunu ģenētiskā materiāla kombināciju, kas iegūta, izmantojot likumā noteiktās ģenētiskās modifikācijas metodes. Ar ģenētiskās modifikācijas palīdzību tiek uzlabotas vai izmainītas augu īpašības – augļu nogatavošanās, herbicīdu tolerance, insektu rezistence, vīrusu rezistence, vīrišķā sterilitāte, ziedu izturība, eļļu modifikācijas. Visizplatītākā ir herbicīdu tolerances modifikācija sojai, kukurūzai, rapsim un kokvilnai, izplatīta ir arī insektu rezistence kukurūzai un kokvilnai. Ir izveidotas arī kartupeļu šķirnes ar uzlabotu cietes kompozīciju, kas ļauj iegūt augstāku cietes iznākumu, citiem kultūraugiem tiek uzlabots proteīna sastāvs, eļļas kvalitāte, garša, risiem – palielināts provitamīna A saturs. Ģenētiskās modifikācijas tiek veiktas arī dzīvniekiem – cūka “Enviropig™” izstrādā fitāzi, kas ļauj efektīvi izmantot augu fosforu, lasis „AquAdvantage®Salmon” izceļas ar ātrāku augšanu.

✓Likumdošana

Ģenētiski modificētu organismu izplatību un izmantošanu regulē gan Eiropas Savienības regulējumi, gan nacionālā likumdošana. Eiropas Savienības regulējumi ir Regula Nr. 1829/2003 (ĢM pārtika un dzīvnieku barība), Regula Nr. 1830/2003 (ĢMO izsekojamība un marķēšana) un Regula Nr. 1946/2003

(ĢMO pārrobežu kustība). Latvijas regulējumi ir Ģenētiski modificēto organismu aprites likums un Ministru kabineta noteikumi.

Šogad Eiropas Komisijā tika strādāts pie regulas projekta, kura noteiktu ES dalībvalstīm tiesības aizliegt, ierobežot vai kavēt ģenētiski modificēto (ĢM) kultūraugu audzēšanu to teritorijā. Saskaņā ar Ģenētiski modificēto organismu aprites likuma 22. pantu ierobežojumus ĢM kultūraugu audzēšanai var noteikt pašvaldību līmenī un 89 pašvaldības ir to jau izdarījušas, bet 8 pašvaldības ir uzsākušas procedūru ierobežojuma noteikšanai.

ĢM kultūraugu audzēšana pasaulē

Ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšanu pasaulē raksturo šādi rādītāji:

- ĢM kultūraugu sējplatība 2010. gadā pieaugojošās 140 milj. ha; (2,7% no kopējās sējplatības pasaulē)
- ĢM kultūraugus audzē 10,3 milj. zemnieku saimniecības, jeb 0,7% no visām zemnieku saimniecībām pasaulē;
- uzņēmums „Monsanto” 2010. gada sākumā paziņoja par darba atjaunošanu ĢM kviešu līnijas izstrādāšanā;
- Ķīnā paredzēts pēc 2015. gada sākāt audzēt ĢM rīsu. Sēklu izstrādei piešķirti vairāki miljoni USD;
- ASV, Argentīna un Brazīlija ražo 79% no visiem ĢMO, kopā ar Kanādu, Indiju un Ķīnu sanāk 94%;
- palielinās sabiedrības protesti pret ĢM kultūraugu audzēšanu un izplatību;
- parādās jauni pierādījumi par ĢM kultūraugu kaitīgo ietekmi uz dzīvajiem organismiem;
- No ES iedzīvotājiem 65% iebilst pret ĢM kultūraugu audzēšanu.

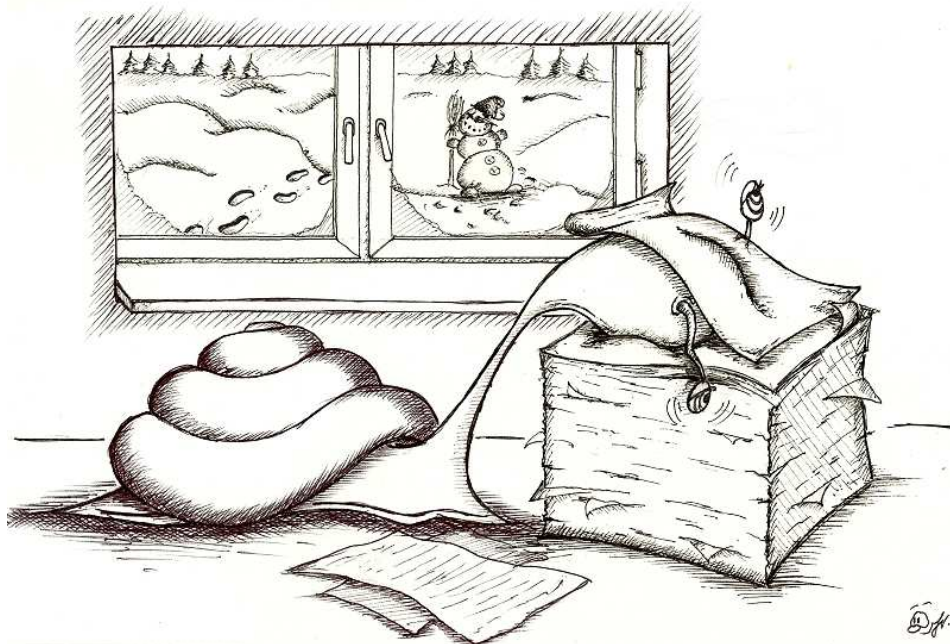
Ar ĢMO saistītās bažas:

- modifikāciju sekas ilgākā laika posmā ir grūti paredzamas, tās var būt neatgriezeniskas;
- ekoloģiskā līdzsvara izjaukšana dabā;
- jauni toksīni un alergēni pārtikā;
- dažādu rezistences gēnu pastiprināta izplatīšanās;
- nepietiekami izpētīta ievadīto gēnu ietekme uz kopējo regulatoro sistēmu
- genoma nestabilitātes palielināšanās;
- ģenētiskās daudzveidības samazināšana;
- dabā neraksturīgu gēnu izplatīšanās, sakrustojoties ĢMO ar savvaļas radniekiem;
- pesticīdu izturīgo kultūraugu izmantošana palielina šo ķīmikāliju nonākšanu vidē un pārtikā. **LL**

Raksta veidošanā izmantoti materiāli no Baltijas Vides foruma organizētajiem reģionālajiem semināriem „Bioloģiskā daudzveidība un ģenētiski modificētu kultūraugu audzēšana: aktualitātes Eiropas Savienībā un Latvijā”.

Sagatavots LLKC Augkopības nodaļā

LAPAS JOKS

2011. gada 1. janvārī stājās spēkā vairāki grozījumi nodokļu normatīvajos aktos. “Lauku Lapas” gliemezis priecājas, ka viņam nav savs auto un turpina iepazīties ar visiem grozījumiem (sk. izdevuma 3. lpp.).

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvo izdevumu “Lauku Lapa” Jūsu e-pasta kastītē!

Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: **Natalija.Iljina@llkc.lv**.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

N. Grickus un I. Vorobjovas zīmējumi

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

